

КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто основні види аудиторських ризиків, їх визначення, класифікація. Показано можливий їх вплив на подальший вибір і застосування окремих аудиторських процедур, кількість аудиторських доказів та методи їх отримання.

Ключові слова: аудиторська діяльність, ризики, аудиторський ризик, аудиторський контроль.

Аудиторський ризик поділяють на три різновиди, які різні науковці трактують як компоненти, складові, елементи, види.

Ризики можна класифікувати за багатьма ознаками. Будемо застосовувати підхід, поданий в Міжнародних стандартах аудиту, згідно з яким аудиторський ризик поділяється на три компоненти:

1. властивий ризик - це ризик викривлення залишку чи обороту рахунку, які (викривлення) можуть бути суттєвими окремо або разом з викривленням залишків чи оборотів інших рахунків у разі відсутності відповідних заходів внутрішнього контролю;

2. ризик контролю - це ризик того, що викривленню залишку чи обороту рахунку, які (викривлення) могли б виникнути і які могли би бути суттєвими окремо або разом із викривленнями залишків чи оборотів інших рахунків, не можна буде своєчасно запобігти (або виявити та виправити) за допомогою систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;

3. ризик невиявлення - це ризик того, що аудиторські процедури по суті не виявлять викривлення залишку чи обороту рахунку, які (викривлення) можуть бути суттєвими окремо або разом з викривленнями залишків чи оборотів інших рахунків.

В Міжнародних стандартах аудиту це питання регламентоване так: «...аудиторський ризик - це функція ризику суттєвого викривлення фінансових звітів (або просто "ризик суттєвого викривлення») (тобто ризик того, що фінансові звіти суттєво викривлені до аудиторської перевірки) та ризику того, що аудитор не виявить таке викривлення («ризик невиявлення»)). Ризик суттєвого викривлення є сукупністю властивого ризику та ризику контролю, які, як зазначено в стандартах, є ризиками суб'єкта господарювання та існують незалежно від аудиторської перевірки фінансових звітів.

Отже, ризик суттєвого викривлення не залежить від аудитора та якості проведеної ним перевірки, тоді як ризик невиявлення взагалі не залежить від підприємства, звітність якого є об'єктом перевірки, а повністю залежить від аудитора, і, як зазначено в Міжнародних стандартах аудиту, цей ризик є функцією ефективності аудиторських процедур та їх застосування аудитором.

На нашу думку, варто виділити ще такі види ризиків бізнесу аудитора (аудиторської фірми):

1. ризик втрати незалежності - полягає в перебуванні аудитора

(аудиторської фірми) під впливом клієнта, внаслідок чого аудитор не зможе ретельно провести перевірку стану бухгалтерського обліку і висловити об'єктивну думку щодо наявності суттєвих викривлень у звітності клієнта;

2. ризик недобросовісної конкуренції - полягає у використанні іншими особами методів конкурентної боротьби, пов'язаних з порушенням норм і правил ринкової конкуренції, зокрема неправомірного використання найменування й емблеми аудиторської фірми, методики роботи, яка становить комерційну таємницю, умисного поширення неправдивих або неточних відомостей про її діяльність тощо;

3. ризик нестабільності законодавства у сфері аудиторської діяльності - можливість негативного впливу змін у законодавстві на діяльність та розвиток аудиторської фірми;

4. ризик конфліктних відносин з державними органами влади. Користувачами інформації фінансової звітності, а також аудиторських висновків, є і деякі органи державної влади, зокрема: Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг та інші. Деякі з таких органів влади створюють власні реєстри аудиторів (аудиторських фірм), можуть висловлювати зауваження щодо змісту, повноти чи форми аудиторських висновків, що і може бути предметом конфлікту.

З огляду на сказане, можна стверджувати, що ризики аудиторської діяльності мають складну структуру: їх можна поділити на дві групи - професійні ризики, зумовлені виконанням аудитором своїх обов'язків, і ризики бізнесу аудитора, які викликані тим, що аудит є одним з видів підприємництва та йому притаманні підприємницькі ризики.

Наведена класифікація ризиків аудиторської діяльності може бути використана для їх вчасного виявлення, ідентифікації, визначення джерел виникнення і факторів впливу, проведення постійного моніторингу ризикових подій, підвищення ефективності процесу управління ризиками як на рівні аудиторської фірми, так і при проведенні аудиторського контролю та виконанні супутніх аудиту робіт.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (вид. 2015 року) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // <http://www.apu.com.ua/msa>
2. Загородній А.Г. Управління ризиками аудиторської діяльності / А.Г. Загородній, Л.М. Пилипенко. – Львів: в-во Національний університет «Львівська політехніка», 2008. – 128 с.

O. Zhukova. Classification of risks of audit activity.

Summary

The main types of audit risks, their definition, classification are considered. It is shown their possible influence on the further selection and application of individual audit procedures, the number of audit evidence and methods for obtaining them.

Key words: *auditor activity, risks, audit risk, audit control.*

*Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*